

- Ulovlig narkotikahandel
- Ulovlig våbenhandel
- Hvidvaskning af penge
- Korruption
- Forfalskning af betalingsmidler
- IT-kriminalitet
- Organiseret kriminalitet
- Hvis denne udtømmende liste skal udvides på baggrund af udviklingen i kriminaliteten, kræver det en enstemmig vedtagelse af Rådet, som skal godkendes af Europa-Parlamentet.

Samtidig med overgangen til kvalificeret flertal i Rådet indføres for begge disse retsgrundlag (art. III-270, stk. 2, og III-271) en nødbremse, som gør det muligt for et land i sidste instans at blokere for vedtagelsen af et forslag i Rådet, men som samtidig åbner en særlig mulighed for forstærket samarbejde mellem de lande, som ønsker at gå videre med forslaget. Se også kapitel 12 om forstærket samarbejde.

Nødbremsen vedrørende straffeproses og strafferet

- Inden for straffeproses og strafferet kan der på afgrænsede områder vedtages minimumsharmonisering med kvalificeret flertal i Rådet og med Europa-Parlamentet som medlovgiver.
- Et medlem af Rådet kan henvise et forslag til behandling i Det Europæiske Råd, hvis grundlæggende aspekter af det strafferetlige system berøres.
- En henvisning til Det Europæiske Råd suspenderer den almindelige lovgivningsprocedure.
- Det Europæiske Råd træffer afgørelse med konsensus.
- Hvis Det Europæiske Råd ikke kan nå til enighed inden for fire måneder, eller hvis Rådet ikke inden tolv måneder har vedtaget et nyt, revideret udkast kan $\frac{1}{3}$ eller flere af medlemslandene etablere et forstærket samarbejde om forslaget inden for rammerne af EU.

I tillæg til mulighederne for at tilnærme medlemslandenes lovgivning inden for straffeproses og strafferet introducerer forfatningstraktaten et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag om kriminalitets-

forebyggelse i art. III-272. Det nye retsgrundlag er begrænset til støtteforanstaltninger og udelukker harmonisering af medlemslandenes regler.

På det institutionelle plan er der inden for samarbejdet om strafferet enkelte nydannelser. Det gælder reglerne om Eurojust, og det gælder et nyt retsgrundlag, der giver mulighed for at oprette en europæisk anklagemyndighed.

Retsgrundlaget om Eurojust i art. III-273 udbygges i et vist omfang i forhold til den gældende traktat. Eurojust er et agentur, hvis overordnede opgave er at støtte og styrke koordineringen og samarbejdet mellem de nationale myndigheder, der har til opgave at efterforske og forfølge grov kriminalitet, som berører to eller flere medlemslande eller kræver retsforfølgning. Det understreges i forfatningstraktaten, at grundlaget for Eurojusts virke er operationer foretaget af medlemslandenes myndigheder og Europol, samt oplysninger fra disse. Der vil fortsat ikke være tale om en myndighed, som på egen hånd gennemfører efterforskning eller retsforfølgning i medlemslandene.

Eurojust skal især beskæftige sig med overtrædelser, der skader EU's finansielle interesser. Med den konkrete beskrivelse af Eurojusts opgaver i art. III-273, stk. 1, sker der en vis udvidelse, idet Eurojust som noget nyt får kompetence til at iværksætte efterforskning af straffesager. Selve efterforskningen vil i givet fald ske ved nationale myndigheder eller Europol. Eurojust har derudover mulighed for at foreslå de nationale kompetente myndigheder at indlede retsforfølgning i en konkret sag. Retsforfølgning handler om sigtelse og i sidste instans tiltale ved domstolene. Koordinering af efterforskning og retsforfølgning samt styrkelse af det retlige samarbejde, herunder gennem tæt samarbejde med Det Europæiske Retlige Netværk, vil fortsat være blandt Eurojusts opgaver. Det understreges i art. III-273, stk. 2, at de kompetente nationale personer foretager de formelle handlinger inden for retsplejen i forbindelse med retsforfølgning.

Som en udbygning af Eurojust giver forfatningstraktaten med et nyt retsgrundlag i art. III-274 mulighed for at oprette en europæisk anklagemyndighed. Selv om nogle medlemmer af Konventet ønskede at gå videre, kræver en eventuel oprettelse af en europæisk anklagemyndighed enstemmighed i Rådet og godkendelse af Europa-Parlamentet. Anklagerens virkefelt vil som udgangspunkt være begrænset til sager om